

554. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Conradine Akkermann* en 22 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, den 6 Augustus 1937.

WILHELMINA.

554. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Conradine Akkermann* en 22 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* Nos. 209 en 913);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Conradine Akkermann*, geboren te *Warsingsfehn* (Pruisen) den 18 November 1897, cantinejuffrouw bij het Ministerie van Sociale Zaken, wonende te 's Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Anton August Becker*, geboren te *Uzwil*, gemeente *Henau* (Zwitserland) den 9 April 1909, technisch handelsbediende, wonende te *Batavia* (Nederlandsch Indië);
- 3°. *Jordaan Franciscus de Bel*, geboren te *Exaerde* (België) den 13 Juli 1898, meubelhandelaar, wonende te *Coevorden*, provincie *Drenthe*;
- 4°. *Heinrich August Cordfunke*, geboren te *Ahmsen, Werl, Schölmar-Land* (Pruisen) den 17 September 1877, bedrijfsleider, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;

- 5°. *Victor Dobrovolsky*, geboren te *Mogilew* (Rusland) den 17/30 April 1895, werkzaam bij een theater, wonende te *Batavia* (Nederlandsch Indië);
- 6°. *Erwin Josef Eichhorn*, geboren te *Bruck aan de Mur* (Oostenrijk) den 1 September 1914, zonder beroep, wonende te *Delft*, provincie Zuidholland;
- 7°. *Cornelis Habicht*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) den 29 Juni 1903, waterklerk, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 8°. *Elja (Elias) Herzenberg*, geboren te *Tuckum* (Letland) den 30 Juni/13 Juli 1868, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 9°. *Hubert Jaeger*, geboren te *Vaals* (Limburg) den 11 Augustus 1902, leidekker en loodgieter, wonende te *Vaals*, provincie Limburg;
- 10°. *Rudolf Paul Gustav Klitscher*, geboren te *Stettin* (Pruisen) den 25 September 1904, procuratiehouder, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 11°. *Abraham Lichtermann*, geboren te *Batoum* (Rusland) den 29 December 1901/11 Januari 1902, procuratiehouder, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 12°. *Johann Mazgon*, geboren te *Schmidthorst, Duisburg-Hamborn* (Pruisen) den 10 Mei 1910, verwarmingsmonteur, wonende te *Schin op Geul*, provincie Limburg;
- 13°. *Oswald Reinhard Neumann*, geboren te *Spitzkunnersdorff* (Pruisen) den 30 November 1867, verfmeester, wonende te *Haarlem*, provincie Noordholland;
- 14°. *Paul Hermann Pollack*, geboren te 's Gravenhage (Zuidholland) den 17 April 1894, concierge, wonende te 's Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 15°. *Ludwig Heinrich Robers*, geboren te *Kerspel Epe, Epe* (Pruisen) den 24 December 1894, schoenmaker, wonende te *Gronau* (Pruisen);
- 16°. *Peter Scholtes*, geboren te *Gasse, Herzogenrath* (Pruisen) den 16 Mei 1883, zonder beroep, wonende te *Heerlen*, provincie Limburg;
- 17°. *Elfriede Wilhelmine Sennekool*, geboren te *Rindern, Kleef-Rindern* (Pruisen) den 6 April 1905, kloosterzuster, wonende te *Münster* (Pruisen);
- 18°. *Dora Sturzenegger*, geboren te *Reute* (Zwitserland) den 28 Juli 1893, verpleegster, wonende te *Santpoort*, gemeente *Velsen*, provincie Noordholland;
- 19°. *Matthias Theelen*, geboren te *Voxum, Straelen* (Pruisen) den 3 September 1904, landbouwer, wonende te *Wachten-donk* (Pruisen).

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* No's 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan: *Carl Wilhelm Scheunemann*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) den 30 September 1895, kantoorbediende, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* No's 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Henriette Herzenberg*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) den 21 Mei 1915, kantoorbediende, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;

- 2°. *Christina Neumann*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 28 April 1916, naaister, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Pauline Charlotte Pollack*, geboren te 's *Gravenhage (Zuidholland)* den 2 Juni 1916, kantoorbediende, wonende te 's *Gravenhage*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

554. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van CONRADINE AKKERMANN en 22 anderen moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

Vier van de drie en twintig voorgedragen (artikel 1 onder 15°, 16°, 17° en 19°) zijn oud-Nederlanders, die ingevolge artikel 7, lid 1, sub 5°, van de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), hun Nederlanderschap hebben verloren door tien achtereenvolgende jaren woonplaats te hebben gehad buiten Nederlandsch grondgebied. Zij hadden, door gebruik te maken van den daartoe bij evengenoemd artikel 7 aangewezen weg, verlies van het Nederlanderschap kunnen voorkomen. Ofschoon zij dit middel niet hebben aangewend, stellen zij blijkbaar op het bezit van de Nederlandsche nationaliteit prijs. Waar zij van goed gedrag en niet armlastig zijn, bestaat er alle aanleiding hen door middel van naturalisatie alsnog in de gelegenheid te stellen hun door langdurige afwezigheid teloorgegaan staat van Nederlander terug te krijgen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 1°, geboortig uit Warsingsfehn (Pruisen), is sinds 3 October 1922 in Nederland gevestigd. Zij gevoelt zich Nederlandsche. Aanvankelijk te Amsterdam dienstbode in gezinsverband, kwam zij vervolgens naar 's Gravenhage om er als werkvrouw arbeid te verrichten op het Ministerie van Sociale Zaken, waar zij ten slotte, onder leiding van het hoofd van den huishoudelijken dienst, werd belast met de zorg voor de cantine. Aldus voorzag en voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 2° genoemde verzoeker is geboren te Uzwil, gemeente Henau (Zwitserland), uit Duitse ouders. Sedert 10 Augustus 1929 is hij in Nederlandsch-Indië gevestigd, waar hij voornemens is te blijven. Hij is zich Nederlander gaan gevoelen. Als technisch bediende bij een te Batavia gevestigden handel in Singer-naaimachines verdient hij het brood.

De in artikel 1 onder 3° genoemde, van Belgische nationaliteit, kwam in de tweede helft van 1914, met zijne weduwe geworden moeder, als vluchteling naar Nederland. Hij heeft sindsdien steeds in Nederland gewoond, is gehuwd met eene vóór

het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich Nederlander. Zijne beide kinderen zijn in Nederland geboren en bezoeken Nederlandsche scholen. Mede met het oog op deze kinderen wordt het Nederlanderschap door hem begeerd. Hij drijft voor eigen rekening eene zaak in meubelen, welke hem een bestaan oplevert.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°, geboortig uit Ahmsen, Werl, Schölmars-Land (Pruisen), is sinds begin Augustus 1919 in Nederland aanwezig, waar hij zich ingeburgerd gevoelt en waar hij voornemens is te blijven. Ook drie zijner vier — thans reeds meerderjarige — kinderen verblijven in Nederland. Een zoon is met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw gehuwd. Hij is werkzaam als bedrijfsleider in eene fabriek van metalen buizen en voorziet aldus in het onderhoud van zich en zijne echtgenoot.

De in artikel 1 onder 5° genoemde verzoeker, van Russische herkomst, is sinds 5 November 1930 in Nederlandsch-Indië aanwezig, waar hij voornemens is te blijven. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Hij is werkzaam bij het City-theater te Batavia en heeft daarmede zijn bestaan.

De in artikel 1 onder 6° genoemde, van Oostenrijksche herkomst, kwam, na er reeds eerder verbleven te hebben, in 1924 naar Nederland, waar hij bij pleegouders werd opgenomen. Sindsdien heeft hij in Nederland gewoond, heeft eene Nederlandsche opvoeding genoten en Nederlandsche scholen bezocht; o. a. behaalde hij het einddiploma eener hoogerburgerschool. Thans studeert hij aan de Rijksuniversiteit te Leiden in de theologie. Hij gevoelt zich Nederlander. In zijn onderhoud is en wordt voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 7°, is hier te lande geboren uit een vader van Duitse en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Sedert zijn geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Hij heeft hier te lande de school bezocht, is gehuwd met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw en gevoelt zich Nederlander. Zijne beide zoons zijn in Nederland geboren en krijgen eene Nederlandsche opvoeding. Twee zusters zijn met Nederlanders gehuwd. Als waterklerk, belast met verzendings- en stuwage-aangelegenheden voor eene handel- en cultuurmaatschappij, voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 8° genoemde verzoeker, van Russisch-Letsche herkomst, is sinds eind December 1914 in Nederland aanwezig. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Zijne beide kinderen zijn in Nederland geboren en hebben Nederlandsch onderwijs genoten. Mede met het oog op deze kinderen wordt het Nederlanderschap door hem op prijs gesteld. Als grossier in manufacturen, hoofdzakelijk kousen, voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 9° genoemde is hier te lande geboren uit een vader van Luxemburgsche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond, heeft Nederlandsch onderwijs genoten en gevoelt zich Nederlander. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw. Zijne drie kinderen zijn in Nederland geboren. Drie zusters bezitten de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk. Als leidekker en loodgieter voor eigen rekening voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 10°, afkomstig uit Stettin (Pruisen), vestigde zich den 15den Juli 1930 in Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken heeft gewoond en waar hij zich ingeburgerd gevoelt. Hij is met eene Nederlandsche verloofd. Hij is werkzaam als procuratiehouder bij eene Nederlandsche handelsonderneming.

De in artikel 1 onder 11° genoemde verzoeker, van Russische herkomst, is sinds 1 Mei 1922 in Nederland gevestigd en is voornemens te blijven. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als procuratiehouder verbonden aan een heeren- en jongenskleedingmagazijn voorziet hij in zijn onderhoud.

De in artikel 1 onder 12° genoemde is geboren te Schmidthorst, Duisburg-Hamborn (Pruisen) uit ouders van Oostenrijksche herkomst. Den 15den Maart 1917 kwam hij met zijne ouders naar

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.